

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

De Baptismo Et Confirmatione - Dvobus Libris Explicata

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

IV. De neceßitate & institutione Baptismi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53934)

Apostolos reuera in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti baptizasse, non in nomine solius Christi. Vbi vult S. Basilius in vna persona intelligi omnes, quod attinet ad verba S. Lucæ in Actis, non autem quod attinet ad ipsam formam Baptismi. Et hoc etiam modo aliqui volunt loquutū esse Ambrosium, & ex eo Bedam. Nam Ambrosius videtur sequi Basilius, cum eadem testimonia adducat, & de eadē re loquatur, & frequentissimè soleat Basilij sententias suas facere: certè Catechismus Romanus cap. de Baptismo, coniungit in hac re Ambrosium cum Basilio.

Ad SECVNDVM argumentum respondeo, non sufficere in Baptismo implicitam mentionem trium personarum, tum quia Dominus in Euangelio, & omnes Patres explicitam tradunt, tum etiam quia sacramenta sunt signa externa, & sensibilia; proinde oportet inuocationem trium personarum exterius, & sensibilibiter sonare, nec sufficit, si vnus personæ inuocatio exterius sonet, aliarum autem sola mente concipiatur, quod fit, quando implicitè solū inuocantur.

CAPVT QVARTVM.

De necessitate & institutione Baptismi.

DIXIMVS de causa materiali & formali, nunc de necessitate dicendum, quæ ad causam finalem pertinere videtur. Ac primum nulla quæstio est, quin Baptismus sit necessarius ad salutem ex diuino Christi mandato. Id enim etiam Calvinus fatetur in Antidoto Conc. liij. sess. 7. can. 5. Sed controuersia est, an sit necessarius, vt medium ad salutem, ita vt si quis nō baptizetur, pereat, etiam si fortè ob ignorantiam excusetur à præuaricatione præcepti. Ac præcipuè habet locum controuersia in paruulis, qui non sunt capaces præcepti. Tres autem sunt quæstiones: PRIMÆ, an Baptismus sit necessarius. SECUNDÆ, quando ceperit esse necessarius. TERTIÆ, an possit suppleri per martyrium, aut poenitentiam, quæ dicuntur Baptismata, illud sanguinis, hoc flaminis.

De PRIMÆ quæstione fuit olim hæresis Pelagianorum, Baptismum non esse necessarium ad remissionem peccati originalis;

nalis, sed solum ad assequutionem regni cœlorum, teste Augustino lib. de hæresibus, cap. 69.

Sed nostri hæretici Pelagianis multò audaciores, non solum ad remissionem peccati, sed etiam ad regnum cœlorum negant Baptismum esse necessarium. Id imprimis negavit Ioannes Wiclef, ut testatur Thomas Waldensis tom. 2. cap. 96. Deinde Zwinglius libro de vera, & falsa religione satis aperte negat, Baptismum esse necessarium ad salutem; quod nihil nisi externum symbolum. Martinus Bucerus in cap. 3. Marti. idem docet, sed ex alio fundamento, nimirum, quia pueri prædestinati etiam sine Baptismo saluantur, non prædestinati autem, etiam cum Baptismo damnantur. Ioannes Calvinus in Antidoto Concilij ad 6. sess. cap. 5. & lib. 4. Instit. cap. 16, §. 24. & 25. docet, paruulos fidelium etiam sine Baptismo esse sanctos, & membra Ecclesiæ, & si moriantur, saluari. Fundamentum eius est, quia putat filiis fidelium non imputari peccatum originis, idque ex vi fœderis Dei facti cum Abraham, Genes. 17. *Ero Deus tuus, & semini tui.* Nos enim successimus per Christum in Abraham posteritatem. Idem habet Petrus Martyr in cap. 7. 1. ad Corinth. in illa verba: *Alioquin filij vestri immundi essent, nunc autem sancti sunt.* Vbi aperte dicit, filios fidelium saluari sine Baptismo, & profert eadem argumenta, quæ Calvinus. Idem quoque habet Henricus Bullingerus Zwinglij successor in Tigurina synagoga in eundem locum, 1. Corinth. 7. Hoc tamen videtur interesse inter Bullingerum, & Calvinum; quòd Calvinus solos eos facit sanctos, ante Baptismum, qui nascuntur ex parentibus fidelibus: Bullingerus autem in libro de Testamento, seu fœdere Dei vnico, & æterno, docet, satis esse, si parentes aliquando fuerint fideles, licet tunc non sint, quando filij eis nascuntur. Immo etiam videtur dicere, satis esse, si maiores fuerint fideles, licet immediati parentes non sint fideles. Ex quo sequitur secundum opinionem huius hominis saluari ferè omnes pueros: rari enim sunt, qui non habuerint aliquem ex maioribus suis fidelem.

Contra hos errores posuit Concilium Tridentinum, sess. 7. canon. 2. *Si quis dixerit, Baptismum non esse necessarium ad salutem, anathema sit.* Probatur hæc veritas PRIMO ex Dei verbo expresso, Ioannis 3. *Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu*

Calv.

Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei. Quæ verba non sonant præceptum, sed medium, vt Augustinus demonstrat libro 1. de peccatorum meritis & remissione, cap. 30. vbi hunc locum accuratè expendit. Et patet etiam ex ratione, quæ redditur: *Quod natum est ex carne, caro est, & Oportet vos nasci denuo.* Indicat enim Dominus homines nasci carnales, & peccatores, atque ad eò seruos peccati; & proinde necessarium esse remedium contra hæc mala, quod remedium deinceps erit Baptismus. Idem apertissimè conuincitur ex figura ænei serpentis, quam ibidem Dominus ponit Vult enim ita esse remedium contra mortem æternam renasci per fidem, & Baptismum suum, vt olim fuit serpens æneus remedium vnicum contra morsum serpentium. Itaque illud: *Nisi quis renatus fuerit, &c.* simile est, ac si quis diceret; Nisi comedas, non viues vel; Nisi pharmacum sumas, non conualesces. Ista enim non tam præceptum, quàm medium necessarium significant. Neque de hoc aduersarij disputant; sed nituntur variis expositionibus ita deprauare hunc locum, vt non possit ex eo colligi aquam necessariam esse.

Caluinus in Antidoto loco notato duo dicit. PRIMO, secundum aliquos Patres aquam accipi pro mortificatione quod idem habet Kemnitius in Examine, can. 2. sess. 7. & nominat Basilium, qui per aquam intelligit mortificationem. At hoc vanum est. Nam Basilus libro de Spiritu sancto, cap. 15. non explicat quid ad literam significet aquæ vocabulum, Ioannis 3. sed præsupponens significare veram, & naturalem aquam, quærit cur aqua adiungatur Spiritui in Baptismo, & causam reddit, vt aqua significet mortificationem peccatorum, spiritus autem resurrectionem virtutum.

SECUNDO Caluinus dicit, aquam hoc loco esse epithetum Spiritus, & sensum esse; Oportere nasci ex Spiritu, qui purgat ad modum aquæ. SED hanc expositionem refutauimus supra libro 2. de Sacramentis, capite 3. vbi attulimus quindecim testimonia Patrum, qui hunc locum intelligunt de aqua Baptismi: & præterea idem confirmauimus aliquot rationibus.

Petrus Martyr in cap. 7. 1. ad Cor. præter hæc Caluini explanationem, quam non improbat, adfert aliam, quod videlicet nõ sit vis facienda in illa copulatiua: *Ex aqua, & Spiritu.* Ictis enim

enim est, si ex Spiritu homines renascantur, quomodo Rom. 10. dicitur: *Cordē creditur ad iustitiam, & ore confessio fit ad salutem.* Vbi habetur eadē copulatiua particula, *et*, & tamen non est eiusdem necessitatis fides cordis, & confessio oris. At hoc etiam miserum est effugium. Nam in primis confessio oris, & fides cordis non referuntur ad eundem finē, fidem, seu effectum; fides enim cordis necessaria est ad iustitiā acquirendam; confessio oris ad salutem non amittendam. At in Baptismo, Spiritus & aqua ad eandem regenerationem pertinent; quare loca illa non sunt similia. Præterea si non est vis faciendā in copulatiua, certè æquiualebit disiunctiua: inde autem sequetur satis esse renasci ex aqua sine Spiritu, quod absurdissimum est. Quod enim Martyr dicit, Christum velle, ut renascamur ex Spiritu, gratis dicit. Si enim particula, *et*, copulatiua accipitur, vtrumque est necessariū, sin disiunctiua, alterutrum sufficit, quodcundque illud fit.

Zyvinglius in cap. 1. Marc. exponit per Baptismum concionem. Ioan. Brentius in cap. 1. Matth. totum locum Euangelij: *Nisi quis renatus fuerit* exponit de pœnitentiā, vt sensus sit: *Nisi quis pœnitentiā egerit, non intrabit in regnum cœlorū.* Denique Ioannes Wiclef, teste Thoma Waldensi, tomo 2. cap. 101. per aquam in loco Euangelij Ioan. 3. intelligit aquam illam, quæ fluxit ex Christi latere, vt sensus sit; Nisi quis renatus fuerit ex aqua, quæ fluet ex meo latere, id est, ex passione mea, &c.

Sed hæc & similia somnia facilè refutantur. PRIMO, ex communi consensu Patrum suprâ citatorum. Cùm enim hic locus tam variè exponatur ab hominibus huius, & superioris ætatis, nihil rectius facere possunt homines prudentes, etiam si Christiani non essent, quàm appellare ad iudicium antiquorum, qui ante nostras lites hunc locum exposuerunt.

SECUNDO, refelluntur ex communi axioma Theologorum, quo docemur Scripturam intelligere secundum verborum proprietatem, vbi non cogimur euidenti absurdo; alioqui possemus deprauare omnia loca, etiam clarissima, si liceat pro arbitrio fingere novos sensus. Porro aduersarij nullum absurdum ostendunt, quod sequatur, si hoc loco per aquam intelligamus aquam, nisi quia hinc refellitur ipsorum hæc resis,

TER-

TERTIO, quia si hoc loco per aquam non intelligimus aquam, difficile erit statuere, Sacramentum Baptismi constare ex aqua: quod tamen affirmant hoc tempore omnes tum Catholicos, tum hæreticos. Nam cetera loca Scripturæ, ubi fit mentio aquæ in Baptismo, ut Actor. 8. & Ephes. 5. probant quidem posse homines baptizari aqua, sed non probant non posse baptizari aliis etiam liquoribus. Et præterea poterunt ea loca detorqueri ad metaphoras, non minus, quam iste. Rectè igitur Concil. Tridentinum, sess. 7. can. 2. anathema dicit omnibus, qui hunc locum Euangelij detorquent ad metaphoras, & non intelligunt de vera, & naturali aqua, ut verba sonant.

SECUNDO, probatur eadem veritas ex traditione Ecclesiæ, & Patrum, semper enim Ecclesia credidit, infantes perire, si absque Baptismo de hac vita recedant. Ac PRIMVM habemus testimonia Conciliorum Carthaginensis, & Mileuitani apud Augustinum epist. 90. & 92. in quibus ex professo damnatur sententia eorum, qui putant paruulos saluari sine Baptismo. Quibus consonat Tridentinum Concilium, sess. 9. cap. 3. & sess. 7. can. 5.

SECUNDO, habemus testimonia Pontificum. Siricij in epist. 1. ad Himericū, cap. 2. & Innocentij I. epist. 26. ad Concilium Mileuitanum, qui docent, paruulos omnino perire, si absque Baptismo decedant. Item Leonis I. epist. 80. alias 78. ad Episcopos Campaniæ, ubi dicit, in periculo vitæ quocunque tempore esse homines baptizandos, ne careant necessaria liberatione.

TERTIO, habemus testimonia omnium ferè Patrum, qui idem docent, ut Irenæi lib. 3. cap. 19. Originis in cap. 6. ad Roman. Nazianzeni oratione in sanctum lauacrum. Basilij orat. 13. de exhortatione Baptismi. Item Cypriani lib. 3. epist. 8. ad Fidum. Ambrosij lib. 2. de Abraham, cap. ult. Hieronymi lib. 3. contra Pelagianos. Augustini lib. 1. de peccatorum meritis, & remiss. cap. 16. 23. 24. & 27. & epist. 28. lib. 2. de origine animæ, cap. 12. & lib. 13. cap. 9. Prosperi lib. 2. de vocatione Gentium, cap. 8. Fulgentij lib. de fide ad Petrum, cap. 30. Bernardi serm. 66. in Cantica, & Petri Cluniacensis in epist. contra Petrobrusianos, qui ex professo hoc tractat. Sed audiamus vnum aut alterum AUGUSTINI testimonium nomine aliorum, lib. 3. de origine animæ, cap. 9. *Noli, inquit, credere,*

b 3

noli

noli dicere, noli docere, infantes antequam baptizentur morte praeventos, peruenire posse ad originalium indulgentiam peccatorum, si vn esse Catholicus. & in epist. 20. ad Hieron. Quisquis dixerit, quod in Christo uiuificabuntur etiam paruuli, qui sine Sacramenti eius participatione de vita exeunt, hic profecto, & contra Apostolicam praedicationem uenit, & totam condemnat Ecclesiam: ubi propterea cum baptizandi paruulis festinatur, & curritur, quia sine dubio creditur aliter eos in Christo omnino uiuificari non posse.

TERTIO, probatur ratione de prompta ex fundamentis aduersariorum. Nam fundamentum ipsorum est, quia filij Christianorum nascuntur liberi a reatu peccati originalis, non quidem, quod non habeant peccatum, sed quia eis non imputatur, cum sint filij sanctorum. Hoc enim fundamentum facile potest euerti. PRIMO, quia Iacob, & Esau, filij erant optimi patris Isaac, & tamen Deus Iacob dilexit, Esau autem odio habuit, antequam aliquid boni, vel mali egissent, Rom. 8. Non ergo filij sanctorum nascuntur sancti.

Respondet Petrus Martyr in comment. 1. Corinth. 7. filios sanctorum nasci sanctos, quando sunt praedestinati: quia tamen nos ignoramus, qui sint praedestinati, ideo bene speramus de omnibus filiis sanctorum, donec illi per mala opera non prodant tuam reprobationem. INEPTA responsio; Nam si res ita se habet, impertinens erit nasci ex fideli, vel infideli, & bene sperandum erit de omnibus infantibus; saepissime enim contingit, ut filij fidelium sint reprobi, & filij infidelium praedestinati. Praeterea si filij fidelium non praedestinati, non nascuntur sancti, male allegat Petrus Martyr, Caluinum sequutus illam promissionem Genes. 17. *Ero Deus tuus, & semini tui.*

Respondet Martyr, illam promissionem non esse uniuersalem, sed solum habere locum in praedestinitis. At hoc gratis dicitur; Verba enim Scripturae absoluta sunt, neque vlla sit in toto illo capite mentio praedestinationis. Et denique promissio illa inanis redditur, si adiungenda est conditio praedestinationis: nullam enim consolationem inde capere possunt, vel parentes, vel filij, cum ignorent an sint praedestinati, simile est si Rex diceret alicui; *Do tibi hanc urbem pro te, & posteris, si tamen mihi placuerit posteris tuis illam concedere.*

SECVN-

SECUNDO, Dauid erat filius hominis fidelis, & tamen Psal. 50. dicebat: *In iniquitatibus conceptus sum, & in peccatis concepit me mater mea.* Et Apostolus erat filius sanctorum, ut ipse affirmat 2. Corinth. 12. & tamen ait Ephes. 2. *Eramus & nos natura filij iræ.*

Respondent: Hæc dici de corruptione naturæ, & de peccato quod reuera inest, non de reatu, qui non est in filiis fidelium, cum eis peccatum non imputetur. SED certè, esse filium iræ, apertissime sonat reatum. Filius enim iræ non est, nisi qui est obnoxius pœnæ, & vindictæ. Non autem est obnoxius pœnæ, cui peccatum non imputatur. Vnde Paulus non ait; Sumus filij iræ, sed, *Eramus*, & tamen secundum aduersarios peccatum semper manet etiam post Baptismum.

TERTIO, loca Apostoli Pauli de peccato originali generalia sunt, Rom. 5. *In quo omnes peccauerunt.* Et 1. Corint. 15. *Christus pro omnibus mortuus est, ergo omnes mortui sunt.* Nec possunt hæc loca exponi de vitio naturæ, non de reatu: alioqui nemo haberet reatum. Nec potest dici, filios fidelium contrahere peccatum originale, sed mox dimitti eis, antequam nascantur. Nam si filij fidelium ideò sanctificantur, quia sunt filij fidelium, eodem momento incipient sancti esse, quo incipiunt esse filij fidelium; at eodem momento incipiunt esse filij fidelium, quo incipiunt esse simpliciter; ergo nunquam habent peccatum originale, quod est contra Paulum, & contra ipsos aduersarios, qui admittunt peccatum originale, & non aduertunt se pugnantia dicere.

QUARTO, fundamentum aduersariorum, pugnat cum axioma omnium Patrum, immò etiam omnium Christianorum; quod est, Christianos non nasci, sed fieri; ut Hieronymus ait epist. 7. ad Letam. Tertullianus in Apologetico, cap. 17. in fine, & alij passim. Iam enim secundum Calvinum, & Martyrem Christiani nascuntur, non fiunt.

Sed argumenta ipsorum videamus. PRIMO obijciunt illud Genes. 17. *Ero Deus tuus, & semini tui.* Quod quidè dictum est Abrahamæ, & eius posteritati: sed nos per Christum successimus in posteritate Abrahamæ. Christus enim soluit maceriam, quæ nos separabat à populo Dei.

RESPONDEO, promissionem illam, ut suprâ ostendimus in quæstione de differentia Sacramentorum nouæ & veteris legis,

legis ad literam non fuisse promissionem remissionis peccatorum, sed peculiaris protectionis, & gubernationis, & terræ felicitatis; tamen sensu quodam mytico, fuisse etiam spirituales promissiones, & remissionis peccatorum, ac vitæ æternæ, & ad nos pertinere: sed ad nos descendere non per carnalem generationem parentum, sed per spiritualem regenerationem Christi. Nam Apostolus Rom. 4. & Galat. 3. & 4. aperte docet eos esse veros Abrahamæ filios, non qui sunt filij carnis, sed qui sunt filij fidei, id est, qui imitantur fidem Abrahamæ. Tunc ergo incipimus secundum Apostolum esse filij Abrahamæ, cum incipimus esse fideles; quod paruuli nõ faciunt, nisi cum baptizantur; illis enim baptizari est credere, vt dicit Augustinus lib. 2. de peccatorum meritis, & remiss. cap. 27. Et præterea ratio idem docet. Nam per carnalem generationem non possumus fieri filij Abrahamæ, cum parentes nostri ab Abraham non descendant, sed quia Christus verè fuit filius Abrahamæ; tunc & nos incipimus esse filij Abrahamæ, cum incipimus esse Christi filij, vel fratres. Id autem certum est non fieri nisi per Baptismum. Vnde Ioan. 1. *Qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt.* Et Ioan. 3. *Oportet vos nasci denuo.* Vide Augustinum epist. 100. ad Arellicum.

SECUNDO obiciunt illud Apostoli 1. Corinth. 7. *Filij vestri immundi essent, nunc autem sancti sunt.*

RESPONDEO cum Augustino lib. 1. de peccatorum meritis, & remiss. cap. 1. quidquid significetur per hanc filiorum sanctitatem, non posse villo modo intelligi, quod aduersarij volunt, filios fieri sanctos sine Baptismo. Nam ibidem Paulus dicit, sanctificari coniugem infidelem per fidelem, & tamen stultissimum esset credere, coniugem infidelem, sine conuersione ad Deum, & Baptismo Christi, posse peruenire ad remissionem peccatorum hoc loco, quod adhæret coniugi fidei.

Porrò tres sunt huius loci Patrum expositiones. Vna est, sanctos hic vocari filios sanctitate quadam ciuili, quod videlicet legitimi, non spurij sint. Ita commentarius, qui tribuitur Ambrosio, & S. Thomas, & Anselmus in hunc locum.

Refellit Martyr hanc expositionem, quia filij essent legitimi, etiam si vterq. coniunx esset infidelis. & tamen Apostolus dicit,

dicit, filios nasci sanctos ex vno coniuge fideli, altero infideli; quia sanctificatur infidelis per fidelem; aliqua igitur alia sanctitas hoc loco agnoscenda est. SED malè reprehenditur hæc expositio. Nam alia ratio est coniugij inter duos infideles, alia inter fidelem, & infidelem. Nam cum vterq; coniunx est infidelis, coniugium sine dubio est legitimum, vt ciuilis quidam contractus; neque de eo dubitari poterat; vt etiam non potest dubitari cum vterque est fidelis. At cum alter fidelis est, alter infidelis, dubitari poterat, an coniugium esset legitimum propter religionis disparitatem: videtur enim fidelis pollui ob cohabitationem cum infideli. Idè Apostolus monet Christianos, etiam tum Matrimonium esse legitimum, neque pollui fidelem ob cohabitationem cum infideli, sed è contrario sanctificari infidelem per fidelem: maior enim vis est fidei, quam infidelitatis. Esse autem etiam in tali disparitate religionis, legitimum coniugium, probat ex eo, quod filij eorum non censentur immundi, id est, infames, & spurij, sed sancti, id est, legitimi & liberi à ciuili ignominia.

ALTE RA expositio est, filios horum coniugum dici sanctos, quia consecrantur Deo ab altero coniuge fideli, & per Baptismum Christiani fiunt, & in Dei timore educantur. Hortatur enim Apostolus coniuges Christianos, vt non discedant à coniugibus infidelibus, si ipsi infideles velint cum fidelibus permanere, & rationem reddit, quia sanctificatur infidelis per fidelem, id est, vel conuertitur ad fidem, vel certè est candidatus fidei, cum non abhorreat a consuetudine coniugis fidelis: inde autem sequitur, vt filij sancti sint, id est, Christiani fiant. Quod certè non fieret, si nollet infidelis cum fideli habitare, vel non sanctificaretur infidelis per fidem; tunc enim filij sequerentur parentem infidelem, & proinde immundi, & infideles essent. Ita exposuit Tertullianus lib. 2. ad vxorem, & ex eo S. Hieronymus libro 1. in Iouinianum, & in epistola 53. ad Paulinum, & Augustinus libro 2. de peccatorum meritis, & remiss. cap. 26. & lib. 3. cap. 12. & libro 1. de serm. Domini in monte, cap. 27.

Carpit etiam hanc expositionem Petrus Martyr, vt suam hæresim ex hoc loco Apostoli stabilire possit. Nam sæpe accidit, vt qui ex scortatione filios suscepit, eos Christianos fieri curet, & in timore Dei enutriet, vt Augustinus ipse fecit cum filio

Candidatus fidei

Sed hinc
 filio suo Adeodato, & tamen nemo inde probaret sanctam esse coniunctionem cum scorto; Paulus autem probat sanctum esse coniugium etiam infidelis cum fideli, quia inde nascuntur filij sancti. At immeritò reprehendit Martyr hanc expositionem. Nam coniunctio cum scorto, res est per se mala, & idèdò nò potest fieri sancta per coniunctionem fidelis, nec potest fieri laudabilis, & retinenda, etiamsi inde nascantur filij, qui Christiani fiant. Nam non sunt facienda mala, ut veniant bona, Rom. 3. At coniugium etiam infidelium res est bona, & idèdò potest fieri melior, si alter eorum convertatur ad fidem, & potest commendari, & suaderi perseverantia in tali coniugio; ob bonum, quod inde sequitur, ut filij Christiani fiant.

TERTIA expositio est aliorum, ut referunt Augustinus, & Anselmus locis citatis, qui dicebant, sanctificari coniugem infidelem per fidelem, quia discebat servare leges coniugij, & non abuti Matrimonio. Infideles enim qui ignorant Deum, etiamsi legitimè coniuncti sint, tamen sæpe abutuntur Matrimonio, neq; abstinere se à copula coniugali tempore menstrui, neque semper naturalem modum servant: inde autem polluitur coniugium, & filij nascuntur immundi; à qua pollutione liberantur & parentes & filij, per hoc quod infidelis consentit habitare cum fideli, & proinde servare leges casti coniugij.

TERTIUM argumentum Caluini; Prophanatur Baptismus cum datur ei, qui ad Christum non pertinet, quomodo prophanatur sigillum regium, cum eo signatur falsum diploma.

RESPONDEO, Baptismus non prophanari, cum datur immundis, sed contrà potius sanctificare, & purgare immundos. Non enim est sigillum, ut Calvinus somniat, acceptæ gratiæ, sed est instrumentum conferens gratiam, & signum gratiæ, quæ tunc datur.

QUINTUM argumentum; Infantes Iudæorum, qui ante octavum diem moriebantur, non poterant circumcidi, & tamen non est verisimile eos periisse; igitur sine Circumcisione saluabantur. At eadem ratio est Baptismi apud Christianos, & Circumcisionis apud Iudæos.

RESPONDEO; Totum argumentum constare ex rebus incertis

certis. Nam IN PRIMIS multi veterum (vt supra diximus) negant Circumcisionem datam in remedium contra peccatum. DEINDE non scimus an ante octauum diem haberent infantes Iudæorum aliquod remedium, & quod illud esset. DENIQUE non est eadem ratio Christianorum, & Iudæorum. Nunc enim determinatum est à Christo certum remedium, & quidem communissimum, & facillimum, præter quod non licet fingere aliud; tunc autem quid fieret, certò sciri non potest, cum Scriptura nihil dicat. Illud vnum certò scimus ex diuinis literis, omnes homines nasci peccatores, nec saluari, nisi per Christi passionem certis mediis applicatam, vt Augustinus fusè docet in tribus libris de peccatorum meritis, & remissione, & libris quatuor de origine animæ.

QVINTVM argumentum; Si Baptismus est necessarius, peribunt sine sua culpa infiniti infantes, quod alienum videtur à Dei misericordia. Hoc argumentum Petri Martyris, fuit etiam quorundam Catholicorum, vt Caeterani, Gabrielis, & aliorum, qui non quidem docent, filios Christianorum nasci sanctos, sed tamen conantur inuenire alia remedia pro parvulis, præter Baptismum.

SED respondemus cum Augustino lib. 2. de bono perseuerantia, cap. 12. & Prospero lib. 2. de vocatione Gentium, cap. 8. tamen esse iustissima. Nam etiam si parvuli sine sua culpa non baptizantur, non tamen sine sua culpa pereunt, cum habeant originale peccatum. Qui autem fingunt aliud remedium præter Baptismum, apertissimè pugnant cum Euangelio, Conciliis, Patribus, atque Ecclesiæ vniuersæ consensu. Nam vt Augustinus ait, epistol. 28. non alia de caussa in Ecclesia festinatur, & curritur cum infantibus periclitantibus ad Baptismum, nisi quia constat nullum esse aliud remedium. Videntur autem, qui ista fingunt, non cogitare curam infantium magis ad Deum, quàm ad se pertinere; & Christum cum Baptismo necessarium asseruit, Ioan. 3. bene sciuisse, multos eo remedio sine sua culpa priuandos, & facillimum esse Deo, si vellet, prouidere infantibus omnibus Baptismum, sicut re ipsa prouidet omnibus electis. Quod enim Bucerus, & Martyr dicunt, infantes prædestinatos etiam sine Baptismo saluari, ineptissimè dicitur, vt Augustinus ostendit lib. 3. de origine animæ, cap. 10. Quos enim Deus prædestinauit, iis remedia ad salutem efficacissimè

ficacissimè prouidit. Proinde omnes, qui in infantia moriuntur, si prædestinati sint, sine dubio baptizantur, & contra si reprobis sint, non baptizantur.

CAPVT QVINTVM.

Quo tempore cœperit Baptismus esse necessarius.

Vo tempore cœperit Baptismus esse necessarius, quæstio est inter Theologos. Sed quia non est controuersia cum hæreticis, exponam solum pauca propositionibus, quæ mihi esse probabilior sententia videatur.

PRIMA propositio: *Baptismus ante passionem Domini institutus est.* NOTA, negari non posse, quin aliquem baptismum Christus in usu habuerit ante passionem. Nam Ioan. 3. & 4. dicitur Christus baptizasse per discipulos suos. Sed dubium esse potest, an ille Baptismus fuerit Sacramentum illud, quod nunc habemus, & de quo fit mentio Matth. ult. an uero fuerit præparatio quædam ad Baptismi Sacramentum postea instituendum, ut erat Baptismus Ioannis. Et quidem CHRYSOSTOMVS homil. 28. in Ioan. & Theophylactus in cap. 3. Ioan. apertè docent Baptismum illum, quo discipuli Christi baptizabant, Ioan. 3. non remisisse peccatum, & fuisse in aqua tantum sine Spiritu; nec ullam fuisse differentiam inter Baptismum discipulorum Christi, & Ioannis, sed utrumque fuisse præparationem ad fidem: & idèd Christum nõ baptizasse per se, sed per discipulos, quia non decebat eum baptizare sine Spiritu. Idem videtur sentire S. LEO epist. 4. ad Episcopos Sicilia, cap. 3. *Ipsa, inquit, operis qualitas docet celebrande generaliter gratiæ eum esse legitimum diem, id est, diem Resurrectionis, in quo orta est & virtus muneris, & species actionis. Ad cuius rei confirmationem plurimum ualet, quod ipse Dominus Iesus Christus, posteaquam resurrexit à mortuis, discipulis suis, in quibus omnes Ecclesiarum præsules docebantur, & formam, & potestatem tradidit baptizandi, dicens: Euntes ergo nunc docete omnes gentes, baptizantes eos, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. De quo utiq; eos etiã ante passionem potuisset instruere, nisi propriè uoluisset intelligi, rege-*

NOTA